

Koalicija
za praćenje
pregovora sa
Evropskom unijom
- poglavlje 23

Podgorica, 27.05.2014.

I dalje bez političke volje za suštinskim promjenama u crnogorskom društvu

Iako je normativni okvir u oblasti reforme pravosuđa i ljudskih prava unaprijeđen, nedovoljno ojačani i/ili efikasni institucionalni mehanizmi i neadekvatna primjena normativnog okvira u praksi čini stanje u ovim oblastima samo donekle prihvatljivim. Zajednička karakteristika trenutnog stanja u svim navedenim oblastima je nedostatak političke volje da se dođe do suštinskih pozitivnih promjena.

Ovo su ključni nalazi trećeg **Izvještaja** Koalicije 16 NVO za praćenje toka pregovora u okviru pregovaračkog poglavlja 23, koji ima za cilj da pruži nezavisne informacije i zapažanja, prije objavljivanja Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore za 2014. godinu, o nivou preduzetih reformi u oblastima *reforme pravosuđa, suzbijanja korupcije, zaštite ljudskih prava i razvoja civilnog društva* počev od 01.oktobra 2013.godine a zaključno sa 10. aprilom 2014. godine.

Izmjenama Ustava Crne Gore nijesu obezbijeđene sve potrebne garancije protiv političkog uticaja na izbor nosilaca **pravosudnih** funkcija, te bi one morale biti uvedene izmjenama sistemskih zakona u oblasti reforme pravosuđa. I dalje se, posebno u predmetima sa elementima korupcije i organizovanog kriminala, uočavaju problemi vezani za kvalitet i sadržinu optužnica i dokaza na kojima se zasniva optužnica kao i nedostaci u obrazloženju optužnice, što dovodi do čestih ukidanja prvostepenih presuda. Iako je novo *krivično djelo ometanje pravde* propisano Zakonom o izmjenama i dopunama Krivičnog zakonika, koji je stupio na snagu u avgustu 2013, prema dostupnim informacijama nije bilo aktivnosti na planu promocije ovog novog krivičnog dijela među opštom i stručnom javnošću.

Praćenje stanja u oblasti **suzbijanja korupcije** u posmatranom periodu ukazuje na sljedeće probleme: i dalje ostaje neuređena oblast finansiranja predsjedničkih izbora u čijem su dosadašnjem finansiranju uočeni brojni nedostaci; Državna revizorska institucija još uvijek funkcioniše u nepotpunom sastavu svog Senata jer Administrativni odbor Skupštine, nakon

četiri godine od kako je mjesto upražnjeno, u posljednjem, petom pokušaju, nije postigao saglasnost oko kandidata kojeg će nominovati za ovu poziciju; nacrtom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama nije utvrđena nadležnost za nadzor nad sprovođenjem zaključenih ugovora o javnim nabavkama, što je glavni problem na koji ukazuje Evropska komisija u oblasti javnih nabavki, dok je unapređenje ove kontrole jedno od mjerila za napredovanje u pregovorima u okviru poglavlja 23. Kada je u pitanju sistem zaštite lica koja prijavljuju korupciju („zviždači“), predloženo zakonsko rješenje o sprječavanju korupcije ne nudi precizan i sveobuhvatan pristup zaštiti žviždača, niti postoji usklađenost između ovog rješenja i postojećih zakonskih rješenja koji tretiraju ovo pitanje.

Nepostojanje rezultata u radu tužilaštva u pogledu rasvjetljavanja afere „Snimak“, odsustvo pokretanja krivičnih postupaka protiv vinovnika nasilja nad učesnicima/ama povorki ponosa u Podgorici i Budvi, porast broja krivičnih djela nasilja u porodici za 18.8% u 2013. u odnosu na 2012.godinu i izuzetno blaga kaznena politika; i dalje prisutna institucionalna diskriminacija koja otežava pristup pravdi ženama i djeci žrtvama nasilja; nepostojanje pomaka na polju inter-institucionalne saradnje te stoga crnogorski institucionalni sistem nije u stanju da adekvatno odgovori na probleme nasilja nad ženama i djecom; ključni nacionalni mehanizam za postizanje rodne ravnopravnosti je suprotno preporukama CEDAW komiteta i mjerama iz Akcionog plana za poglavlje 23 izgubio autonomiju u radu, pa je ostao bez rukovodilačke pozicije i dugogodišnjeg kadra; nepostojanje zakonskih preduslova da se svim osobama sa invaliditetom obezbijedi dostojanstveno i ravnopravno ostvarivanje prava glasa; svega 10% pripadnika/ca Romske i Egipćanske populacije koji se nalaze na evidenciji Zavoda za zapošljavanje Crne Gore uključeno je u programe za dokvalifikaciju, prekvalifikaciju i obuke za zanimanja tražena na tržištu rada; nepostojanje sistemskih rješenja u socijalnom zbrinjavanju beskućnika- samo su neki od identifikovanih problema u **oblasti ljudskih prava** u posmatranom periodu.

Vlada pokazuje spremnost da **sarađuje sa nevladinim organizacijama** na formalnoj ravni, međutim, još uvijek ne postoji suštinsko razumijevanje važnosti saradnje sa nevladinim organizacijama u cilju efikasnije realizacije javnih politika.

Izveštaj potpisuje 16 organizacija, članica Koalicije: Akcija za ljudska prava, Anima-Centar za žensko i mirovno obrazovanje, Centar za antidiskriminaciju EKVISTA, Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM), Centar za građanske slobode, Centar za monitoring i istraživanje (CEMI), Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), Centar za ženska prava, Evropski pokret u Crnoj Gori, Institut alternativa, Institut socijalne inkluzije, Juventas, LGBT Forum Progres, Sigurna ženska kuća, SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja Nikšić i Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore.

U ime članica Koalicije,

Ana Novaković, izvršna direktorka CRNVO